

De Hygiëne Freaks

De
HYGIËNE

Freaks

Jan Kranenburg

© 2020 Jan Kranenbarg, Ede Nederland
Oorspronkelijke Titel: *Sari en Jesse*
Omslagillustratie: Jan Kranenbarg

ISBN nr: 9789402145038

1

Niemand keek verbaasd op toen de elektrische mini-ambulance met grote vaart door de stad snelde en als een stille wind langs alle weggebruikers zoefde. Soms voorzichtig zigzaggend tussen het dagelijkse verkeer en dan weer voortrazend over speciaal aangelegde wegen die als oranje linten langs wegen en door parken slingerden. Alles was erop gericht om zo snel mogelijk de plaats van een ongeval te bereiken, of het nou ging om een kapotte knie of om een hartaanval. Het slachtoffer werd in alle gevallen met grote vaart naar het ziekenhuis gebracht. Snelheid was geboden. Ook de hoge fluittoon en het oranje zwaailicht konden geen schrikreactie meer teweegbrengen. Voor de mensen in de stad Mandora was het een vertrouwd verschijnsel in het straatbeeld van alledag. De gele mini-ambulance werd zelfs liefkozend de mia genoemd. De vele mia's waren een van de voordelen van het Gezondheidsregime die gezondheid en veiligheid hoog in het vaandel droeg. De stad zorgde goed voor haar burgers.

Sari Hartman ervaarde dat het compleet anders was om naar een zoevende mia te kijken dan om erin te liggen. Ze wist niet wat haar overkwam en keek met grote, verschrikte ogen naar de twee hulpverleners in hun witte uniformen die strak in de houding naast haar zaten. Hun kale hoofden glommen van het vet waarmee ze ingesmeerd waren. Door de afgeschoren wenkbrauwen en witte mondkappen zouden ze een tweeling kunnen zijn. Ze staarden streng voor zich uit met samengeperste lippen. Geen woord werd er gesproken. Een poging om haar gerust te stellen kwam niet in hun op.

Ze lag languit op een brancard en behalve de glimmende apparatuur met de kleurige knoppen en knipperende lampjes was alles om haar heen smetteloos wit. Wit en stil. Wanneer ze haar hoofd een beetje optilde zag ze dat haar knalrode sneakers nog net onder de deken uitkwamen die ze over haar heen hadden gelegd. Niet omdat het koud was, maar omdat ze dat nou eenmaal altijd deden. Voor de twee mannen was dit een dagelijkse routine. Om haar middel was een band gespannen alsof ze niet mocht ontsnappen. Het voelde ongemakkelijk, maar ze was vooral bang dat het fout kon gaan met haar.

Ze tilde haar linkerarm op en keek bezorgd naar de lichtgrijze handschoen. De speciale handschoen die haar moest beschermen tegen alles, maar nu zat er toch een klein scheurtje in. Je zag dat het eronder rood kleurde van het bloed. De pijn was ondertussen weggetrokken, maar dat betekende niet dat het gevaar geweken was. Ze was nu onbeschermd. Het grootste schrikbeeld van iedereen. Onbeschermd leven in deze vieze, besmette wereld en al helemaal hier in de Binnenstad van Mandora, waar je op warme dagen de smog als een laag viezigheid zag hangen. En er waren natuurlijk altijd de hoestende en proestende mensen. Bacteriën zweefden onafgebroken door de lucht als kleine onzichtbare monstertjes op zoek naar kwetsbare wondjes. Ze konden nu bij haar verwoestend binnendringen. Een infectie lag op de loer.

Op school werd nadrukkelijk gewezen op de risico's van een ongezond en onhygiënisch leven. Ongemerkt rilde ze. Ze durfde niet te denken aan wat haar nu allemaal kon overkomen.

‘Het gebeurde zomaar ineens,’ fluisterde ze tegen de man die het dichtst bij haar zat en nu voor het eerst naar haar keek alsof hij niet wist dat zij daar lag.

‘Het komt goed,’ zei hij enigszins geruststellend en legde de hand van Sari voorzichtig terug op de brancard.

‘Ik was in gedachten en struikelde ergens over,’ verontschuldigde ze zich. Hij knikte alleen maar en keek op zijn horloge.

‘Zijn we er bijna?’ vroeg Sari bijna automatisch. Het was een overbodige vraag. Ze wist ook wel dat het ziekenhuis midden in de

Binnenstad lag op maximaal een kwartier rijden met de mia. Hij gaf dan ook geen antwoord en staarde weer strak voor zich uit. Net zo onverstoorbaar als zijn collega.

Sara sloot haar ogen en zuchtte diep. Hoe kon haar dit nou overkomen? Ze was altijd zo voorzichtig en volgde als een trouwe aanhanger de regels van het Regime.

Ze probeerde zich te herinneren waarom ze was gevallen. Het lukte niet. Het ging allemaal zo snel. Automatisch had ze zich vastgegrepen aan een hekje en voelde meteen een stekende pijn in haar hand. Misschien stak er een roestige spijker uit of een houtsplinter. Plotseling lag ze languit op de grond, verbaasd om zich heen kijkend. Amper begrijpend wat er was gebeurd. Uit het niets pakten twee gele mannen haar op, legden haar op een brancard en schoven haar vervolgens in de mia. Voordat ze echt besepte wat er aan de hand was, lag ze vastgesnoerd onder een deken en zoefden ze geruisloos weg. Het ging zo snel dat het leek of de mia stond te wachten totdat zij zou vallen.

‘Jullie waren er gelukkig snel,’ probeerde ze nog een keer de ongemakkelijk stilte te doorbreken.

Geen antwoord.

Met de rechterhand trok ze haar mondkapje naar beneden en pakte het mobieltje vanonder de deken vandaan om haar moeder te bellen. Ze wilde gewoon graag een geruststellende stem horen. De waarschuwendende vinger van de hulpverlener zorgde ervoor dat ze hem zuchtend weer terug stopte in de zak van haar spijkerbroek en het mondkapje weer omhoogtrok. Haar moeder zou trouwens toch wel snel horen dat haar dochter onderweg was naar het ziekenhuis. Ze werkte daar als kinderarts en was ook helemaal kaal net als de hulpverleners naast haar. Dat eiste het Gezondheidsregime van iedereen die in de zorg werkzaam was. Haar moeder behoorde zelfs tot de fanatieke aanhangers van het Regime. De regels en voorschriften over hygiëne, gezondheid en veiligheid waren voor haar bepalend in alles wat ze deed. Als het even kon, ging ze nog een stapje verder dan nodig was. Gewoon voor de zekerheid.

‘Sari,’ zei haar moeder dan ook regelmatig, ‘die korte stekeltjes op je hoofd en je wenkbrauwen zou je ook af moeten scheren, het zijn haarden van infecties.’

‘Mam, het is zo ook goed,’ antwoordde ze dan geprikkeld, ‘ik ben vijftien jaar en weet ondertussen echt wel wat ik allemaal wel of niet mag doen.’

‘Het gevaar ligt altijd op de loer, Sari.’

‘Ja mam.’

Haar moeder wist wel dat ze extreem was in haar hygiëne. Het was de reden dat de vader van Sari lang geleden was weggegaan. Hij kon er niet meer tegen en toen zijn vrouw op een gegeven moment zelfs lichamelijk contact in de ban deed, was dat de laatste druppel. Ze had simpelweg tegen hem gezegd dat lichamelijk contact onhygiënisch was en er te veel gezondheidsrisico’s aan kleefde. Vanaf dat moment raakten ze elkaar niet meer aan, kusten ze elkaar niet meer en vrijen was helemaal in de ban gedaan.

Dat was toen Sari één jaar oud was. Haar moeder vertelde dit toen Sari tien jaar was en nu vijf jaar later, leek haar moeder nog steeds blij dat er geen man in haar leven was.

‘Mannen zijn soms beesten. Onthoud dat, meisje.’

Je zag aan haar gezicht en houding dat ze er echt van gruwelde.

‘De bevruchting en de bevalling zijn vreselijk, dat wil ik nooit meer,’ schreeuwde ze het dan bijna uit. ‘Begin er niet aan Sari.’ Haar ogen spuwden op zo’n moment vuur en haar mond was dan een dunne rechte streep, de lippen zo hard op elkaar geperst dat ze wit zagen. ‘Ik snap echt niet waarom de voortplanting op zo’n dierlijke manier moet. We zijn intelligente mensen. Wij horen dat anders te doen.’

Sari knikte. Ergens snapte ze het wel en dacht ook dat ze zelf nooit iemand zou kunnen kussen. Al die bacteriën, al die kleine monstertjes, daar kon je toch alleen maar ziek van worden. Iemand met een blote hand aanraken was er al niet eens bij, de mensen droegen niet voor niets beschermende handschoenen. Net zoals dat mondkapjes dragen zo vertrouwd was, dat je er niet eens meer bij stil stond.

Mensen zonder mondkapje vielen dan ook direct op en al helemaal wanneer ze ook nog lang haar droegen. Zij behoorden tot de mensen die vonden dat het Regime veel te ver ging. Alsof je te ver kon gaan met je eigen gezondheid, vond Sari. Maar die mensen kozen ervoor om de regels en voorschriften niet te volgen en werden daarom afvalligen genoemd. Meestal hadden ze lang haar en soms een baard. Sari was het hartgrondig met haar moeder eens dat het dom was om zo ongezond en onveilig te leven.

Op die schaarse momenten dat haar moeder over vroeger praatte en vooral haar afschuw over haar ex-man niet onder stoelen of banken stak, probeerde Sari erachter te komen waar haar vader zou zijn en of hij nog wel leefde en of haar moeder nog iets voor hem voelde, al was het maar een klein beetje. Vragen, vragen, vragen.

‘Waar is mijn vader nu?’ vroeg ze soms op die momenten, maar haar moeder wilde er nooit over praten. Af en toe mompelde ze iets over de smerige Buitenstad waar de domme afvalligen leefden.

‘En hoe ziet hij eruit? Heb je geen foto van hem?’ Ze bleef het proberen en op een keer kreeg ze zowaar een antwoord, ook al was het niet veel.

‘Hij had vroeger een grote bos haar op zijn hoofd en liet op het laatst een baard staan. Als een soort protest denk ik.’ Daarna zuchtte haar moeder zo luidruchtig dat een tweede vraag volkomen zinloos zou zijn.

Een bos haar? Een baard? Sari probeerde zich een voorstelling van hem te maken. Onmogelijk. Misschien was hij ondertussen wel overleden als hij nog steeds zo ongezond leefde.

Veel vragen en weinig antwoorden.

Haar moeder zou nu ook helemaal geen tijd meer hebben voor een man. Ze werkte in het ziekenhuis bij de kraamafdeling aan de invoering van kunstmatige baarmoeders. Zes baarmoeders waren al operationeel en in twee ervan groeide een embryo, die ook nog eens kunstmatig waren bevrucht. Risico’s van besmetting en veiligheid werden zo tot een minimum beperkt. Vanuit andere steden was veel aandacht voor dit bijzondere project en regelmatig kwamen er hoge

gasten uit de medische wereld naar het ziekenhuis van Mandora om de laatste ontwikkelingen op dit gebied te zien. Haar moeder showde dan trots de eerste operationele baarmoeders.

‘Het is fantastisch Sari,’ vertelde ze enthousiast met glinsterende ogen bij de eerste ingebruikname van de kunstmatige baarmoeder, ‘een bevrucht embryo dat groeit, helemaal ontstaan zonder lichamelijk contact. Veiliger kan toch niet. Dit is de toekomst van de moderne mens.’ Ze keek Sari dan aan met een blik alsof ze de Nobelprijs had gewonnen.

Door haar passie en werklust was ze wel vaker in het ziekenhuis te vinden dan bij haar dochter. Maar het doel heiligde de middelen, dacht Sari dan maar. Het was immers een doorbraak voor het Regime. Ook voor Sari voelde het als een overwinning. Op school had de lerares gezondheidsleer er een uitgesproken mening over. Een kind dragen en baren is pijnlijk, zwaar en tijdrovend en levert een medisch gevaar op voor moeder en baby.

Toen de mia bij het ziekenhuis tot stilstand kwam, ging alles in een sneltreinvaart. Zonder verder iets te zeggen, nam de tweeling Sari tussen hen in en begeleidden haar in een rap tempo naar de buitenste ring van het ziekenhuis, daar was de Eerste Hulp gevestigd. De vloeren waren hier lichtgroen, zodat je niet per ongeluk kon verdwalen.

‘Ik kan zelf wel lopen,’ zei Sari en wilde zich losrukken, maar met een stevige greep hielden ze haar in de tang.

‘Protocol jongedame.’

Ze onderging haar lot en hield bij de balie gedwee haar oog voor de irisscanner. Je hoefde niets aan te raken om jezelf te identificeren en dat ze alles van je weten vond ze prima. Daar maakten weinig mensen nog een punt van. Op deze manier werd ook nooit een vergissing gemaakt. Bij je geboorte werd alles vastgelegd en geregistreerd in de databank. De oudere mensen van wie nog nooit een irisscan of vingerafdruk was gemaakt, moesten zich bij de eerste keer in het ziekenhuis direct laten registreren. Als het even kon voordat ze geholpen werden.

Uit de automaat op de balie rolde een papiertje met een nummer erop. Sari kreeg het papiertje zonder verder commentaar in haar hand gedrukt en de tweeling bracht haar naar de wachtruimte. Ze namen afscheid met een kort knikje. Sari knikte terug en keek op haar papiertje. Nummer drieënveertig. Op een groot digitaal scherm stond nummer dertig met daarachter het kamernummer waar je behandeld zou worden.

‘Hallo,’ zei ze door haar mondkapje heen tegen de wat oudere man waarnaast ze ging zitten. ‘Heeft u ook een ongelukje gehad?’

Geen antwoord.

De andere patiënten in de wachtruimte keken allemaal strak voor zich uit en waren totaal niet geïnteresseerd in hun buurman of buurvrouw. Ze hadden natuurlijk ook allemaal hun eigen probleempjes waarom ze hier zaten. Allemaal droegen ze een mondkapje en beschermende handschoenen. De handschoenen waren altijd saai lichtgrijs en de mondkapjes bestonden in de kleuren wit, roze en blauw. Zij droeg altijd een roze mondkapje, maar de meeste mensen hielden het gewoon bij wit.

Op twee na waren alle patiënten ook helemaal kaal of hadden korte stekeltjes zoals zichzelf. Aan de zijkant zaten twee jongens met bruine gezichten en lang haar wat onhandig te prutsen met hun mondkapjes en haarnetjes. In het ziekenhuis was het verplicht om lang haar te bedekken en een mondkapje te dragen. Die twee jongens waren duidelijk afvalligen.

Er heerste een onaangenaam sfeertje. Iedereen leek humeurig. Ze keek naar het bord met de nummers. Eenendertig.

In de buitenste ring van het ziekenhuis was het altijd druk. De meeste mensen wandelden in een half uurtje weer naar buiten met een verbandje of een pleister. Wanneer er meer aan de hand was, zoals een gebroken arm of een zelfs een hartaanval, dan ging je door naar de middelste ring, daar is de vloer lichtblauw. Nog dieper het ziekenhuis in kwam je in de rode ring, daar werden de operaties uitgevoerd en bevond zich de Intensive Care. Op de eerste verdieping was de apotheek en hulpmiddelenverkoop. Daar waren ook gewone

winkeltjes en zitjes waar je wat kon eten en drinken. De tweede en derde verdieping waren voor verpleging.

Toen Sari aan de beurt was, liep ze naar het genoemde kamertje waar een verpleegster op haar wachtte.

‘Ga maar zitten Sari,’ zei ze en wees naar de stoel bij haar bureau. Op het computerscherm had ze al gezien dat Sari de dochter van dokter Hartman was.

‘Weet je moeder al dat je hier bent?’

Sari schudde haar hoofd.

‘Laten we dan maar gauw beginnen.’ Ze pakte de hand van Sari vast en hield een schaar gereed.

‘Ik knip eerst je handschoen los, oké?’

Sari keek naar haar hand zonder beschermende handschoen. Dat voelde vreemd. Behalve ’s nachts droeg ze altijd beschermende kleding. Haar moeder droeg zelfs ’s nachts onder haar nachthemd een soort strakke overal. Ze had haar moeder nog nooit helemaal bloot gezien. Sari zag in gedachten haar moeder onder de douche staan in die strakke overal. Ze moest glimlachen. Haar moeder was echt veel te extreem. Op die manier kon je nergens meer echt van genieten. Veel mensen waren volgens haar chagrijnig door al die regels en voorschriften over hygiëne en gezondheid, ondanks dat het goed voor je was.

De verpleegster ging vakkundig aan de gang met desinfecteren, schoonmaken, een injectie, een zalfje en een verbandje. Deze zorgvuldigheid was verplicht bij alle wondjes. Veiligheid boven alles. Daarom reden er zoveel mia’s rond en was de hele buitenste ring ingericht als Eerste Hulp. Je kon aan zes kanten het ziekenhuis binnenkomen.

‘De antibioticapleister en het verbandje mag je er vanavond afhalen,’ zei de verpleegster en deed een nieuwe handschoen om de hand van Sari.

‘Sari, wat is er?’ hoorde ze ineens haar moeder zeggen. Ze stond in de deuropening, helemaal in het wit en met een katoenen mutsje op haar kale hoofd. Dat mutsje was nog steeds verplicht bij operaties. Sari had

nooit gesnapt waarom. Iedereen was immers kaal en ingesmeerd met beschermende crème, dus wat deed dat mutsje er dan nog toe?

‘Is het goed met haar,’ vroeg ze aan de verpleegster.

‘Ja, dokter Hartman, ze is klaar en mag nu naar huis.’

‘Loop je even mee Sari,’ zei haar moeder op een bijna gebiedende toon, ‘dan kan je even vertellen wat er is gebeurd.’

‘Moet je geen operatie doen of zo,’ probeerde Sari terwijl ze naar het hoofddekseel van haar moeder wees en eigenlijk liever naar huis ging.

‘Straks, eerst jouw verhaal.’

Ze liepen samen de trap op naar de eerste verdieping en namen plaats in een zitje naast het raam. Sari zag haar moeder aandachtig kijken naar de gele mia’s die af en aan zoefden en dan speciaal naar de hulpverleners en patiënten die uitstapten. Ze was eigenlijk nog gewoon aan het werk en had het niet eens in de gaten. Sari keek liever naar het lichtgroen van de bomen en de vele heen en weer vliegende vogeltjes. Sommige met een takje in de snavel. Het was lente en daar kon je toch alleen maar vrolijk van worden.

Samen staarden ze een poosje naar buiten. Sari met een glimlach op haar gezicht en haar moeder met een kritisch blik.

Sari verbrak als eerste de stilte.

‘Ik weet niet wat er gebeurde, mam. Ik struikelde zomaar ineens.’

‘Zomaar, bestaat niet,’ zei haar moeder er plompverloren overheen, ‘was je soms weer aan het dagdromen? Over romantische onzin?’

Sari zei niets. Haar moeder vond het maar niets dat ze zo graag weg zwijmelde bij mooie muziek of gevoelige gedichten.

‘Er is geen plaats meer voor romantiek in deze wereld. Dat moet je ondertussen toch weten, Sari. Degenen die dat belangrijk vinden leven in de smerige Buitenstad.’

Sari zag in de ogen van haar moeder dat ze nu aan haar ex-man dacht. Hij was in haar ogen ook een romanticus.

‘Het leidt tot niets, het is nutteloos. En je ziet nu maar weer eens wat ervan komt.’ Ze keek Sari streng aan, maar daar was ze allang niet meer van onder de indruk. Met haar vijftien jaar vond ze zichzelf volwassen genoeg om voor haar eigen mening te staan.

‘Daar denk ik anders over mam,’ zei ze dan ook rustig. Haar moeder schudde even geërgerd met haar hoofd en stond abrupt op. Het onderonsje was blijkbaar ten einde. ‘Nou, ik ben blij dat het goed afgelopen is. Tot vanavond.’ Sari keek haar na en vroeg zich af of het leven nog leuk was, wanneer je zo gedwongen volgens de regels leefde en altijd zo kritisch naar anderen keek. Gezond en veilig leven was natuurlijk prima, maar een beetje vrijheid moest toch ook kunnen. En een beetje romantiek ook. Altijd alles gericht op beschermende kleding, geen lichamelijk contact, biologisch verantwoord eten, veel drinken en bewegen, op tijd naar bed en opstaan. Zelf was ze ook wel streng en volgde ze de regels, maar ze kon ook genieten. Van muziek, van gedichten, van het leven. Misschien had ze dat een beetje van haar vader.

2

Het was nog vroeg in de ochtend toen Sari in haar paarse, glimmende pyjama naar de badkamer liep. Het voelde nog steeds als een soort vrijheid om zonder bescherming rond te lopen. Lekker op blote voeten, geen handschoenen en geen mondkapje. Op zulke momenten had ze vaak zin om te dansen of gewoon te huppelen. Het leven leek dan even zorgeloos. Dat was natuurlijk niet helemaal waar, ook in huis lagen genoeg gevaren op de loer.

Haar moeder zou zoiets nooit doen en elke keer als ze haar dochter zo onbeschermd zag huppelen, zei ze vermanend: ‘Sari dat kan zo echt niet. Ook in huis moet je jezelf beschermen.’

Soms dacht ze weleens dat haar moeder ’s nachts in bed ook nog een mondkapje droeg en handschoenen aan had. Ze moest hardop lachen, het zou zo maar echt waar kunnen zijn.

Ze deed de deur open van de badkamer, haar eigen badkamer. Het was niet groot, maar wel helemaal voor haarzelf. Meteen links als je binnenkwam hing een witte wastafel met een planchet en een ronde spiegel erboven. Het planchet stond vol met potjes en spuitbusjes. Aan de andere kant was naast de kast een smalle spiegel op de muur geplakt, van vloer tot plafond. Maar waar ze het meest blij mee was, stond tegen de achterwand van de badkamer, een heerlijke stoomcabine met regendouche. Daarnaast paste nog net een toilet.

Ze ging naar binnen en stapte met haar blote voeten op de verwarmde vloer. Vervolgens pakte ze de opgerolde mat die naast de kast stond en rolde hem uit over de vloer. In een vloeiende beweging trok ze haar pyjama uit, gooide hem in de hoek en ging in haar blootje op de groene mat zitten. Tijd voor de dagelijkse yoga-oefeningen.

Sari deed aan Hatha-yoga, helemaal gericht op een gezond leven. Het liefst zou ze de oefeningen in de buitenlucht gedaan hebben, maar dat ging natuurlijk niet. Al helemaal niet in haar blootje. Ongemerkt rilde ze even. Ze gruwde bij de gedachte om volledig onbeschermd in de smerige buitenlucht te zijn, maar misschien in de bossen bij een meertje of op de top van een berg. Ze zag het voor zich, maar meer dan een droombeeld zou het niet worden.

Hier in het appartement kon zelfs geen raam opengezet worden. Dat kon bij geen enkel gebouw in de Binnenstad. Elk gebouw had een eigen luchtverversingssysteem dat de smog die buiten hing zuiverde in schone lucht.

Ze deed haar ogen dicht, nam de lotushouding aan en concentreerde zich op haar ademhaling. Diep ademhalen door de neus.

‘De mond is om te eten en de neus voor het ademhalen,’ fluisterde ze alsof ze het uit het yoga-boekje voorlas. Na een paar minuten meditatie begon ze aan haar oefeningen.

Ze deed het zwaantje, de sprinkhaan, de kameel en nog meer oefeningen met van die mooie, levendige namen. Het voelde heerlijk om je lichaam zo gecontroleerd te bewegen. Omdat ze een grote fantasie had en dingen makkelijk kon visualiseren, sloot ze altijd af met de bloem. Vuisten die langzaam opengingen als een bloem. Dat deed ze een paar keer. Altijd zag ze bij deze oefening een veld vol gekleurde bloemen, die ’s morgens opengingen in het daglicht alsof ze echt ontwaakten.

Het was jammer dat haar moeder geen planten toestond in huis, maar ze snapte ook wel dat dat natuurlijk niet kon. Ze genoot van de bloemen buiten in het park, daar lag een bloemenperkje dat in het voorjaar vol stond met krokusjes. Daar groeide ook haar lievelingsbloemetje, het een madeliefje. Een bloemetje dat zo klein en teer was en toch ook zo taai, want ze groeiden overal en elk jaar weer. Ze dacht aan die keer dat ze een madeliefje geplukt had en in haar zak had meegenomen naar huis. Thuis had ze toen haar handschoen uitgedaan en het bloemetje gevoeld met haar blote vingers. Dat was spannend. Tot haar moeder binnenkwam en van schrik niet eens wat

kon zeggen. Zo boos als ze toen was, is ze nooit meer geweest en Sari moest het hele weekend binnen blijven. Dat vond ze nog het ergste.

Na de oefeningen stond ze op en ging voor de spiegel staan. Ze keek in haar donkerbruine ogen. Ze waren heel donker en leken in de verste verte niet op de blauwe ogen van haar moeder. Had haar vader soms bruine ogen? Ze wist het niet.

Ze fronste met haar wenkbrauwen en voelde aan de korte stekeltjes op haar hoofd. Ze probeerde zich wel eens voor te stellen hoe ze eruit zou zien zonder haar. Zo kaal als haar moeder, dus ook geen wenkbrauwen.

‘Nee, liever niet,’ gromde ze zachtjes tegen haar spiegelbeeld en trok een gekke bek. Over haar lichaam was ze tevreden. In de spiegel stond een gewoon meisje met een gewone lengte en een gewoon gewicht. Dat meisje had kleine borsten en kleine billen. Verder was ze niet opvallend en dat vond ze prima.

Ze keek naar de rode plekken op haar ellebogen en in haar knieholten. ‘Een beetje eczeem Sari,’ had haar moeder gezegd, ‘smeer er maar wat zalf op.’ Ze had Sari een tubetje gegeven. ‘Dun smeren. Ik heb er zelf ook last van. Het hoort er een beetje bij, een soort bijwerking van jezelf zo beschermen en inpakken. Niets om je zorgen over te maken.’ Dat deed ze ook niet. Geen zorgen. Ongemerkt begon ze het liedje “Dont worry, be happy” te neuriën.

Ze lachte naar zichzelf in de spiegel. Eigenlijk was ze altijd blij. Misschien wel omdat er zoveel mensen waren die niet blij zijn en ze daaraan een soort tegenwicht wilden geven. Mensen die elke dag zo fanatiek bezig waren met hun hygiëne en gezondheid, dat ze er niet aan toekwamen om leuke dingen te doen. Ze waren te bang dat ze wat zouden krijgen. Een infectie of een ziekte.

Even dacht Sari aan laatst, toen ze zelf in de mia lag en zich ook bang voelde. Als vanzelf keek ze naar haar hand, het wondje was natuurlijk allang hersteld.

Weer bekeek ze haar blote lichaam en draaide helemaal rond voor de spiegel. Er waren geen gekke bultjes of vlekjes te zien, wel een bleke

huid door gebrek aan zonlicht. Ook haar hoofd was bleek omdat ze dat regelmatig insmeerde met een beschermende crème tegen het zonlicht. Vroeger lagen de mensen met hun blote huid in de zon om bruin te worden, die wisten toen nog niet hoe ongezond dat was. Dat kwam nu niet meer voor. Het Regime had daar duidelijke regels over, hoewel er vreemde verhalen rondgingen over de afvalligen uit de Buitenstad. Daar droegen de mensen nog gewoon lang haar en niet eens een mondkapje. Hoe konden ze zo dom zijn?

Sara stapte de stoomcabine in en zette hem op 38 graden. Heerlijk zoals de vuiligheid in zweetdruppeltjes uit haar lijf stoomde en wegspoelde door de afvoergoot. De regendouche die erop volgde friste haar helemaal op en toen ze droog geblazen was, stapte ze als herboren uit de cabine. Al met al was ze nog maar twintig minuten in de badkamer. Ze trok haar pyjama weer aan en deed de knoopjes tot bovenaan dicht. Ze had nog tien minuten tijd voor haar hobby.

Ze ging weer voor de spiegel staan en schudde eens met haar hoofd om de spieren wat losser te maken. Ze schraapte een paar keer haar keel en rolde even met haar ogen rondjes. Toen drukte ze op het videoknopje van haar telefoon, dat daar al die tijd paraat stond in een standaard op het planchet boven de wastafel.

‘Goedemorgen allemaal,’ zei ze vrolijk en lachte vriendelijk naar de telefoon.

‘Daar ben ik weer. Deze keer heb ik iets kleins gekozen uit de regels en voorschriften van het gezondheidsregime. Het gaat over de neus, dat kleine dingetje voorop je gezicht.’

Sari keek scheel naar het puntje van haar neus en lachte hardop. Ze werd altijd vrolijk van vloggen en hield ervan om soms een beetje gek te doen.

‘Ik laat jullie zien hoe je de neus schoonhoudt zodat er geen infecties kunnen ontstaan.’ Ze wilde zo graag wat luchtigheid brengen in het strakke Regime met al zijn regeltjes. Gewoon een klein beetje vrolijkheid tussen het chagrijn van zoveel mensen. Al was er maar een kijker die meelachte, dan vond ze het al geslaagd.

‘Je hebt ervoor nodig een bakje met gekookt water, wat zout en een plastic spuitje.’

Ze pakte de telefoon uit de standaard en richtte hem op de rand van de wasbak. ‘Zoals je ziet heb ik het bakje met water al klaargezet. Het is nog een beetje warm, dat is goed.’

Ze roerde het zout door het water, totdat het helemaal was opgelost.

‘Het zout moet helemaal opgelost zijn.’

Met het plastic spuitje zoog ze het zoute water op, daarna leunde ze met haar hoofd achterover en spoot het warme zoute water in haar ene neusgat en liet het door haar andere neusgat weer naar buiten stromen.

‘Bij de eerste keren zal je je nog wel eens verslikken omdat de oplossing de keel inschiet. Gewoon blijven oefenen, het is niet meer dan een handigheidje.’

Toen ze dit ook nog eens andersom had gedaan, ademde ze krachtig door haar neusgaten uit.

‘Schoon,’ zei ze lachend tegen haar telefoon, ‘tot de volgende keer.’

Ze stopte de video-opname en drukte op verzenden.

Soms duurden haar berichten maar een minuutje zoals nu, maar soms las ze een gedicht voor of deed ze een yoga-oefening. Dat duurde natuurlijk langer.

Ze pakte een potje met natuurlijke tandpasta. Die zou je gewoon in de winkel kunnen kopen, maar dat was niet voldoende voor haar moeder. Hier in huis werd de tandpasta zelf gemaakt en eigenlijk was dat heel makkelijk en in een mum klaar. Misschien moest ik daar ook eens een vlog over maken, bedacht ze ondertussen.

Ze spoelde haar mond met bacteriedodend water dat door iedereen in grote getalen gekocht wordt. Rechtstreeks water uit de kraan gebruiken was gevaarlijk, dat deed niemand meer. Of je moest het eerst koken.

Zorgvuldig smeerde ze vervolgens haar gezicht in met een licht naar knoflook ruikende crème. De stank was het minst erg, de jeuk die een paar minuten aanhield was veel ellendiger. Maar het moest nou eenmaal, wanneer je naar buiten wilde gaan.

Ze keek in de spiegel naar haar gereinigde gezicht en spoot wat Sterilon in haar kortgeknipte haar.

Op het planchet stond een rijtje potjes en spuitbusjes, allemaal voor bescherming, ontsmetting en reiniging. Poedertjes en smeerseltjes om jezelf op te maken, was al jaren uit de boze. Het Regime verbood dergelijke giftige middelen, het diende totaal niet de hygiëne en gezondheid.

Er werd op de badkamerdeur geklopt. ‘Ben je klaar?’

‘Alleen nog aankleden mam.’

‘Oké, ik dek de tafel vast.’

Haar moeder probeerde steevast samen te ontbijten. Het was vaak het enige moment van de dag dat ze elkaar spraken. Ze kwam ’s avonds meestal pas laat thuis en Sari was dan al op haar kamer om naar de radio te luisteren. Daar bleef ze tot ze ging slapen.

Ze trok katoenen ondergoed aan en dunne wollen kniekousen, allemaal niet sexy maar wel gezond. De blauwe spijkerbroek, wit rood gestreept tuitje, een spijkerjasje en rode sneakers maakten alles weer goed.

‘Wat heb je nou aan?’ vroeg haar moeder verschrikt toen ze voor het eerst sneakers aan had.

‘Dit zijn sneakers-air, mam. Met demping. Heel gezond voor je voeten.’

‘Daar geloof ik niets van. Het is natuurlijk weer zo’n trendy ding waar iedereen achteraan hobbelt.’

‘Het is toch waar, mam.’

Het was leuk om het onderzoeksrapport te laten zien dat ze van internet had geplukt, waar sneakers als de meest gezonde schoen naar voren kwam. Haar moeder zei niets meer, maar bleef zelf wel op haar saaie zwarte schoenen lopen.

Sari liep naar de zitkamer. Het was er niet echt groot en misschien wat saai ingericht, maar het had een gezellige zithoek met een groot tv-scherm en er was een geweldig groot raam om naar buiten te kijken. Haar moeder stond voor het raam toen Sari beneden kwam. Ze was zoals altijd perfect gekleed. Meestal zwart en wit, met af en toe een

kleurig sjaaltje. Ze zou zo door kunnen gaan voor de directeur zelf. In het ziekenhuis moest ze zich weer omkleden in het smetteloze wit. Het appartement waar ze samen met haar moeder woonde, was op de tiende verdieping en wanneer de smog niet al te erg was, had je een geweldig uitzicht over de Binnenstad.

Elisabeth Hartman stond in gedachten voor het raam en had amper in de gaten dat haar dochter de kamer binnenkwam. Haar blik was op het ronde ziekenhuis gericht, met de toegangswegen aan alle kanten, waar de mia's dag en nacht overheen zoefden. Ze keek naar de oranje baan die verderop dwars door het park slingerde. Het ziekenhuis was het belangrijkste gebouw in Mandora. Ze keek naar de aanhoudende stroom verkeer, waarin ze elke ochtend in de file stond. Sari had wel eens geopperd om met de fiets te gaan. Een idioot idee natuurlijk. Ze zuchtte als ze dacht aan de vele uren dat ze in het ziekenhuis werkte en de weinige uren die ze met haar dochter doorbracht. Soms als ze in de donkere ogen van haar dochter keek, zag ze haar ex-man en wanneer Sari zo opgetogen vertelde over romantische flauwekul, werd dat gevoel nog sterker.

Sari ging naast haar staan, maar zij zag het ziekenhuis niet eens. Zij keek liever naar het park met de weelderige begroeiing en open speelveldjes. Ze zag het bloembollenveldje met kleurige krokusjes, ze zag het grasveldje met haar madeliefjes, ze zou ze willen ruiken. Ze liep vaak door dat parkje op weg naar het centrum met het gezellige stadsplein.

‘Kom,’ zei haar moeder en wendde haar blik met een ruk los van het ziekenhuis, ‘laten we eten.’

Even later hoorde je enkel het geknars van cornflakes. Voordat ze de cornflakes door de kom melk roerden, namen ze allebei een schep droge cornflakes. Volledig synchroon alsof het afgesproken was, kauwden ze in hetzelfde ritme, allebei met hun eigen gedachten.

‘Ik hoorde je praten in de badkamer. Was je weer aan het vloggen?’

Sari keek haar moeder aan en knikte. Soms had haar moeder zo'n bui dat ze met Sari wilde praten zoals vriendinnen met elkaar deden.

Meestal was dat wanneer ze erg druk was geweest op het werk en vond dat ze te weinig tijd voor haar dochter had.

‘Ging het over de regels van het Regime?’ vroeg haar moeder.

Sari tilde haar kom op en slurpte onder de afkeurende blik van haar moeder de laatste melk eruit.

‘Ja, vanmorgen heb ik voorgedaan hoe je je neus kan reinigen.’

‘Goed zo,’ antwoordde haar moeder, ‘en vinden je vrienden het nog steeds leuk om naar jouw filmpjes te kijken?’

‘Op school zeggen ze dat ze van wel, maar dat zegt niet zoveel.’

Vroeger kon je zien hoeveel volgers je had en welke reacties mensen gaven. Dat is een paar jaar geleden volledig verboden. Het vloggen nam een reuzenvlucht, maar het ging alleen nog maar over fakenieuws, nepvolgers, reclame en vooral beroemd worden en geld verdienen. Op een bepaald moment was het bij wet verboden en vanaf toen mocht je alleen nog maar zenden op je kanaal en niet meer ontvangen. Het vloggen was toen enorm afgenomen en weer teruggebracht naar een leuke hobby voor liefhebbers.

‘Ik vind het nog steeds leuk. Soms lees ik een gedicht voor.’

Ze zag het gezicht van haar moeder betrekken. Sari wist dat ze het niks vindt, het diende geen doel en was dus overbodig volgens haar moeder. Maar ze kon het niet nalaten om die opmerking te maken en stilletjes genoot ze van de reactie van haar moeder.

‘Hm. Ik ga naar mijn werk. Fijne dag Sari.’

Ze stond op en vertrok. Het moeder-dochter gesprek was afgelopen.

Sari glimlachte. Ze kreeg ineens zin om een gedicht voor te dragen. Gewoon zomaar. Hardop een gedicht voordragen. Ze voelde aan de warme blosjes op haar wangen dat ze opstandig was. Dat kreeg je nou van die moeder-dochter gesprekjes.

‘Ik ga het gewoon doen,’ fluisterde ze tegen zichzelf en liep naar de slaapkamer om haar boekje te pakken. Ze had een ouderwets boekje met papieren blaadjes. Op de voorkant had ze in sierlijke krulletters het woord ‘Gedichten’ geschreven. Er stonden gedichten in die ze had

gehoord op de radio of gelezen in blogs op internet. De mooie schreef ze op in haar boekje.

Eigenlijk was dat de enige keer nog dat ze nog schreef. Op school werd alles getypt of gesproken. Ze was bezig aan haar tweede boekje en sinds kort maakte ze ook zelf gedichtjes, die ze netjes in het boekje schreef.

Even later stond ze voor het raam met het boekje in haar hand. Ze keek naar haar bloemenveld en sloeg het boekje open bij een klein gedichtje van een vroegere blogger Robin. Iemand die kort en krachtig het goede sfeertje wist neer te zetten.

Het boekje had ze niet nodig, dit gedichtje kende ze uit haar hoofd. Ze had er zelfs een melodietje op gemaakt om het zachtjes te zingen. Ze deed het boekje dicht, ging voor het raam staan en met de armen wijd droeg ze het kleine gedichtje voor met de hele Binnenstad als publiek.

*Oh madeliefje,
ik heb je zo lief.
Jouw kern is geel
als de zon.
Jouw kroon is wit
als de wolken.
In jou zie ik de lente.*

Er klonk geen applaus en er was niemand die juichte, toch maakt ze een diepe buiging voor het raam.

Daarna kleepte ze zich verder aan, pakte haar spullen en ging naar school. Terug naar de werkelijkheid. Even later stapte ze in de overvolle bus naar school. Vaak ging ze fietsen, maar ze was al laat en wilde juist vandaag de eerste les niet missen. Literatuur en poëzie.